

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

TOY GEORGES DE LYS

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΥΒΕΤΩ

Ο 1793 ζούσε σ' ένα μικρό σπιτάκι της οδού Κανεπιέρ, στη Μασσαλία, ένας φτωχός επιδιορθωτής παλιών κουστουμιών. Μά επειδή δεν τάβαζαν πέρα, τον βοηθούσε κ' η σύζυγός του, μια αγαθή γυναίκα του λαού, η οποία τηγανίζει πατάτες και τις πουλούσε για πρόχειρο φαγητό στους λιτοδίαιτους γείτονές τους.

Συχνά από τις φτηνές αυτές πατατούλες της γυναίκας το επιδιορθωτό, αγοράζε και μια οικογένεια Κορσικανών, η οποία ζούσε περιουσιμμένα στην αντικρυνή πολυκατοικία.

Ο κύρ-Ματθαίος-όπως λεγόταν ο επιδιορθωτής-κι' η αγαθή γυναίκα του, έκτιμοσαν εξαιρετικά την οικογένεια αυτή των Κορσικανών. Τους είχε μαγέψει η άρχοντιά της μητέρας, η αξιοπρέπεια και τα καλά λόγια του μεγαλύτερου παιδιού της, κι' η ξεγνοιασιά των μικρότερων αδελφιών του, αγοριών και κοριτσιών.

Ο μεγαλύτερος γιός της Κορσικανής, ήταν ένας νεαρός αξιωματικός του πυροβολικού και λεγόταν Ναπολέων Βοναπάρτης. Συχνά σταματούσε έξω απ' το μαγαζάκι του κύρ-Ματθαίου, κι' έπιανε μαζί του καταδεκτικά διάφορες κουδεντούλες, πειράζοντας τον θάβα.

—Ματθαίε· Ματθαίε, του έιπε μια μέρα γελώντας, κάποτε θά γίνω κ' εγώ μεγάλος και τρανός. Έ, τότε, θά σέ αναγορεύσω βασιλέα στο χωριό σου... Βασίλεα του Ύβετώ... Είσαι ευχαριστήμενος;...

—Μερού!... Μερού!... αποκρίθηκε γελώντας ο κύρ-Ματθαίος. Κι' εγώ τότε για εύγοναυσούνη θά σέ διορίσω αρχιστράτηγο των στρατευμάτων μου...Είσαι ευχαριστήμενος, ύπολογάει μου;

—Και μέ το παραπάνω μάλιστα, όσώτου νά θρώ κάτι πιο καλύτερο! αποκρίθηκε εύθυμα ο αξιωματικός, κι' έκανε νά φύγη. Μά τη στιγμή εκείνη, πέρασε από μπροστά τους μια γρηνή Ατσιγγάνη. Έλπιζοντας σέ κανένα φιλοδώρημα, πλησίασε και ζήτησε νά τούς πη τη μοίρα τους. Κύτταξε για μια στιγμή τις γρομμές των χεριών τους και έκπληκτη κατόπιν, τούς κύτταξε καλά-καλά, και ψιθύρισε θαμπωμένη:

—Θά γίνετε κι' οι δύο σας βασιλίδες, πολίται μου!...

—Χαχαρά! γέλασαν κι' οι δύο τους.

—Η υοίρα σας τ'ο γράφει! έπανέλαθε η Ατσιγγάνη. Ό δυνατώτερος βασιλιάς θά είσαι εσύ, πολίτα ύπολογανέ... Μά ο ευτυχέστερος εσύ, πολίτα μου! πρόσθεσε κυττάζοντας έπιμονα τόν κύρ-Ματθαίο.

Ό επιδιορθωτής κούνησε το κεφάλι του, σάν νά κορόιδευε την ανθρώπινη εύκολοπιστία, την όποία έκμεταλλεύονταν η γρηνή εκείνη με τις ταρλατανιές της. Ό αξιωματικός του πυροβολικού όμως, έδωσε θουδός ένα μικρό νόμισμα στην Ατσιγγάνη κι' άπομακρύνθηκε συλλογισμένος.

Πέρασαν λίγοι μήνες. Από καιρό τώρα, ό ύπολογαγός είχε φύγει για τό σύνταγμα του, στέλνοντας συγχρόνως την οικογένειά του στο Παρίσι. Κι' ένα πρωί, ένώ ό κύρ-Ματθαίος μύλωνε κάποιο παλιό στρατιωτικό γιγώνο, κι' ένώ στην πέρτα του το μαγαζάκι του η γυναίκα του έστηνε τη φοουφού για τις πατάτες, ό ταχυδρόμος τούς έδωσε μια συστημένη έπιστολή απ' τό Παρίσι.

Οι δύο σύζυγοι την άνοιξαν εξαφνιασμένοι. Κ' είδαν τότε μέσα στόν άσκέλλο ένα σεβαστό χρηματικό ποσό.

Τέλος, ό κύρ-Ματθαίος, τραυλίζοντας, διάβασε τό άκόλουθο γραμματάκι:

«Είμαι στρατηγός. Κι' είνε δικαίω νά γίνετε καί σεις, αγαθοί μου άνθρωποι, βασιλείς τού Ύβετώ. Σάς στέλνω, λοιπόν, τά απαραίτητα χρήματα, για νά εγκατασταθήτε εκεί. Στρατηγός Βοναπάρτης»

Την άλλη μέρα κιάλας, κατενθουσιασμένο τό φτωχό ζευγάρι πού βάπτασε πιά νά τυρανιέται για τό ψωμί του, έφευγε κιάλας για τό Ύβετώ. Έκει έθγαινε τις ήμέρες αυτές στη δημοπρασία κάποιος έρεπιωμένος μεσαιωνικός

πύργος, γνωστός μέ τό όνομα «Ανακτόρα τού Ύβετώ», κι' έ κύρ-Ματθαίος, μέ ένα άσήμαντο χρηματικό ποσό, κατόρθωσε νά τόν αγοράση.

Γκρέμισε τότε τούς σαραβαλισμένους τοίχους τού και μέ τό ύλικό εκείνο έκτισε στην ίδια θέσι ένα άνετο οικοδόμημα. Στο ισόγειό του άνοιξε μια πρώτη τάξεως ταβέρνα, την όποια όνόμασε σύμφωνα μέ τό πνεύμα της εποχής «Δημοκρατία τού Ύβετώ», και στο δεύτερο πάτωμα εγκαταστάθηκε αυτός μέ την σιμβία του!

Εύπορο πιά κι' εύτυγισμένο τό αγαθό ζευγάρι, εύλογούσε τόν ευεργέτη του και μάθαινε μέ χαρά τούς άλλεπάλληλους καταπληκτικούς θριάμβους του. Καί την ήμέρα, κατά την όποια ό αρχιστράτηγος κι' ύπατος Βοναπάρτης φόρεσε στο κεφάλι του τό διπλό στέμμα της Γαλλίας και Ιταλίας, ό κύρ-Ματθαίος έξαλλος από ένθουσιασμό, τάβαλε μέ την έπιγραφή τού κατακτητήτός του: «Εσθυσε τις λέξεις «Δημοκρατία τού Ύβετώ» και τις αντικατέστησε μέ τόν φανταχτερό τίτλο «Βασίλειο τού Ύβετώ»!

* * *

Πέρασαν λίγα ακόμα χρόνια και οι δύο...βασιλείς θριάμβησαν: Ό ένας της Γαλλίας, ό Ναπολέων, κατακτόυσε κι' άλλα έθνη και προσέθετε στο κεφάλι του κι' άλλων κρατών βασιλικές κορώνες. Κι' ό άλλος τού Ύβετώ, ό κύρ-Ματθαίος, έχτιζε πλάι στην ταβέρνα του κι' άλλα περίτετρα και πρόσθετε στην έπιχείρησή του ένα ταμπακοπωλείο και ένα ξενοδοχείο (πνιού!

Αργότερα ό Βοναπάρτης έβωσε διαζύγιο στή λατμήτση τού Ίωσφίνα, κι' ό χάρος έδωσε διαζύγιο στόν κύρ-Ματθαίο, άρπάζοντας του την αγαπημένη του σιμβία. Μά όταν ό Βοναπάρτης παντρεύτηκε την γαλαξοαιματηρή κόρη τού αυτοκράτορος της Αυστρίας Μαρία Λουίζα, ό κύρ-Ματθαίος δυσφόρησε:

—Ο συνάδελφός μου άρχισε νά ξεχνάη την καταγωγή του, και νά τό ρίχνει στίς τρέλλες! ψιθύρισε, κουνώντας μέ θλίψη το κεφάλι του. Θά γίνη δυστυχισμένος μέ αυτά πού κάνει... Ένώ έγώ τούλάχιστον Ματθαίος γεννήθηκα και Ματθαίος θά πεθάνω, μην ξεχνώντας ποτέ τί ήσαν εκείνοι πού μέ γέννησαν!...

Και για νά αποδείξη την όρθή του κρίση, δεν ζήτησε νά παρηγορηθή για τό χαμό της γυναίκας του, κόνοντας γάμο σίμφωνο ίσως μέ τόν τωρινό του πλούτο, αλλά άσφιχνο μέ την πρώτη του κατάντια: Γι' αυτό, διάλεξε για σύζυγό του την υπαίριστα τού Ζανέττα και την παντρεύτηκε άπλά, δίχως θορύβους κι' έπιδείξεις!...

Την εποχή εκείνη είχε φανή στή Γαλλία ένας έμπνευσμένος ποιητής, προερχόμενος απ' τά σπαρχύνα τού λαού: Ό Βερανζέρος! Γοητευμένος απ' την φρονιμάδα και τί σύνεση τού κύρ-Ματθαίου, ύμνησε στόν περίφημο ποιημά του «Ό βασιλεύς τού Ύβετώ» το πρακτικό μυαλό του και την ήσυχη, εύτυχισμένη ζωή του. Ό Ναπολέων κι' η Αύλη του ταράχθηκαν απ' τις άπαιτήσεις κρυφές αλήθειες, η όποιες θρискόντουσαν στούς στίχους τού ποιήματος αυτού, κι' η φήμη τού κύρ-Ματθαίου ξεπεράσε κατά πολύ, τά στενά όρια τού ήσυχου βασιλείου του!

Και τότε συνέθετο τό έξης περίεργο:

Οι κάτοικοι της περιφέρειάς Ύβετώ, κάποια Κυριακή, μαζεύτηκαν μπρος στην ταβέρνα τού κύρ-Ματθαίου, και μισό στά σοβαρά—μισό στ' άστεία, άκακήρυσαν βασιλέα τόν αγαθό κι' έλεήμονα στούς φτωχούς ταβερνιάρηδες, ύπό την άψηλήν έννοιαση προπασάν και κυριαρχία τού μεγαλειότητος αυτοκράτορος τών Γάλλων Ναπολέοντος τού Α'»!...

Τό νοστιμότερο απ' όλα ήταν τό έξης: Ό κύρ-Ματθαίος όχι μόνο δέθηκε τόν τίτλο και τό αξίωμα του, άλλα και θέλησε άμέσως νά κάνει γρησί των δικαιωμάτων πού τοδύσαν οι συνωριανοί του. Γι' αυτό ύπέδειξε τη γρηγορή αντικατάστασι έός απ' τούς δημοδισακάλους τού χωριού, πού ήταν αδιόρθωτος τεμπέλης Κ' οι προϊστάμενοι τού δημοδισακάλου αυτού έσπευσαν άμέσως νά συμμορφωθούν μέ την δίκαιη έλλοστε ύπόδειξι τού πανισχύρου κύρ-Ματθαίου!...

Η μάχη τού Βατερλώ, μοιραία για

Ο Μέγας Ναπολέων

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Ο Κλεμανσώ στην Ελλάδα. Η περιόδειά του στην Κρήτη. Τι τούκανε μεγαλύτερη εντύπωση. Ο πόλεμος του 97 και η Κρητική Επανάστασις. Η γνώμη του κ. Βενιζέλου. Οι αντίπαλοί του εξεγερμένοι. Η φυγή προς τα Χανιά. Έν μέσω τών φλογών!... Πείσμων, μεταπειστος, αλλά και άτρεπτος. Ο βασιλεύς Κωνσταντίνος και ο άρχαίον της Θράκης. Ανέκδοτα του Θ. Δηληγιάννη, κτλ.

Όταν ο Κλεμανσώ είχε καταβεί στην Ελλάδα, πολύ πρό των Βαλκανικών πολέμων, και περιόδευσεν στην Πελοπόννησο και άλλα μέρη, έπηγε και στην Κρήτη, όπου γινόντουσαν τότε η αναστασις της Κνωσσού από τόν Έβαν, έξω από τόν Ηράκλειον. Ο Κλεμανσώ παρακολούθησε τις αναστασις και κατόπιν έπισκέφθηκε όλα τα διαμερίσματα της μεγαλονήσου.

Κι όταν βόρεια ξαναγύρισε στο Παρίσι, έλεγε στους φίλους του, μιλώντας τους για την Κρήτη, ότι δεν ήταν τό πανάχαλο ανάστασο του Μίνωος εκείνο που τού προσέφερε τη μεγαλύτερη εντύπωση εκεί κάτω, αλλά ένας διακηρόος και πολιτευτής, τόν όποιο είχε γνωρίσει.

— Πώς ονομάζεται ; τόν ρώτησαν οι φίλοι του.

— Δεν θυμίζω καλώς τ' όνομά του, απάντησε ο Κλεμανσώ. Βενιζέλος, μου φαίνεται, ή κάτι τέτοιο...

Μετά τόν πόλεμο τού 1897, οι έπαναστατημένοι Κρήτες είχαν διαρρήξει σέ δύο στρατόπεδα, όπως και ο βουλευτής της τότε Συνελεύσεως. Οι τών Ανατολικών επαρχιών ήθελαν να δηλωθή στις Δυνάμεις η άμεσος άποδοχή της αυτονομίας.

Στην ιδέα όμως αυτή ήσαν αντίθετος ο Βενιζέλος. Ο Βενιζέλος ήσυχάζει ότι έπρεπε να εξασκοινοθούν να μένουν οι Κρήτες εν έπαναστάσει, ως ότου ύπογραφή ή 'Ελληνοτουρκική ειρήνη.

Και δικαιολογούσε ως εξής τη γνώμη του : —Ο πόλεμος και ή ήττα της Ελλάδος ήσαν χάριν της Κρήτης. Θά ήταν, συνεπώς, εσχάτη αναβολή για μάζ τούς Κρητικούς να φανώμεν ότι χωρίζομασταν από την Ελλάδα, κατά την ώρα αυτή της τόσης δυστυχίας της.

Οι αντίθετοι όμως ήσαν άμετάπειστοι. Ο τόπος είχε ανεκτίληθη. Θέλανε να ήσυχάζουν. Και τα πράγματα, στο τέλος, άγορεύσαν.

Οι αντίπαλοι τού Βενιζέλου ψήφισαν την άποδοχή της αυτονομίας. Ο Βενιζέλος όμως, που ήταν και πρόεδρος της Έθνοσυνελεύσεως, τούς δήλωσε ότι κατ' ούδα λόγον θα έγκρινη την ψήφισαν αυτήν και σπρώχνει να φύγη με τούς δούλους του.

Οι αντίπαλοί του τότε φοβήθηκαν, γιατί χωρίς τη συγκατάθεση τού προέδρου, ή άπόφασις τών θα χαρακτηριζόταν άναρχος από τις Δυνάμεις, και έγιναν έξω φρενών.

Ο Βενιζέλος, τραβώντας προς τα Χανιά, ενέχτισε σ' ένα χωριό τού Ηρακλείου, στην περιφέρεια τού όποιου είχε συγκεντρωθή ή 'Εθνοσυνέλευσις. Μόλις τού μάθανε αυτό οι αντίπαλοί του, τρέξαν από κοντά του, περικυκλώσαν τόν σπίτι, όπου θάμνετο τού βράδι, και τού φώναζαν να ξαναγυρίσει αλλή στην Έθνοσυνέλευσις.

— Αδύνατον ! τούς απάντησε ο Βενιζέλος.

— Αλλάξε γνώμη, άρχηγέ !... τού φώναζαν έν-κείνον.

— Αδύνατον ! έξασκοινοθούσε να λήθ ο Βενιζέλος, άμετάπειστος.

— Αν δεν γυρίσεις, έπιμένει εκείνοι, ο πόλεμος θά ξαναρχισή και ήμεις άλλο δεν άντέχουμε...

— Αυτό δέν τό ξέρω ! τούς έλεγε ο Βενιζέλος.

Τότε εκείνοι άγορεύσαν...

— Αλλάξε γνώμη ή σέ... καίμει ! τού φώναζαν για τελευταία φορά.

Κι' άμέσως, οι πιο φανατικοί άτ' ατόν, άρχισαν να σπρύνουν φράγανα, βεμάτια από χόρτο και ξύλα ξερά, γύρω από τό σπίτι.

— Προτιμώ να καώ, αλλά ή γνώμη μου δέν αλλάζει, τούς έλεγε ο

τόν Ναπολέοντα, γκρέμισε σέ λίγο τόν κραταιό θρόνο του. Πολλοί τότε ψιθύριζαν, άλλοι σοβαρά κι' άλλοι κοροϊδευτικά, ότι ο κύρ-Ματθαίος έγραψε έπιστολή στον άτυχο...συνάδελφό του, θέτοντας στή διάθεσί του τη μικρή και ήσυχη ήγεμονία τού 'Υβετώ !...

Φαίνεται όμως σύμφωνα με τις θεατικές τών ιδιών ατόν κουτσουμπολόησαν—ότι ή έπιστολή τού ταδεράριου δέν παραδόθηκε στον αυτοκράτορα, κι' ότι εκείνος αντίθετα παραδόθηκε στους νικητάς του 'Αγγλους.

Τό μόνο θέασιό είναι, ότι συχνά ο κύρ - Ματθαίος μονολογούσε άργότερα με θλίψη, ψιθυρίζοντας :

— Αχ, είχε δίκην ή 'Αστυγίνας... Μπορεί να ήταν δυνατότερός μου, ο συνάδελφός μου Ναπολέων, μά έγω στά τελευταία στάθηκαν εύτυχέστερος του... Γιατί έγω έξασκοινοθώ να βασιλεύω γαληνία στο 'Υβετώ, ενώ εκείνος παραδέρνει στην αίχμαλωσία, έξόριστος καθώς είναι σ' αυτό τό έρημονήσι τού 'Ωκεανού !...

Βενιζέλος.

Τότε αίοι έβαλαν φωτιά και ή φλόγες περικύκλωσαν τούς τείχους τού σπιτιού.

— Κάμετε, ό τι θέλετε, τούς έλεγε ο Βενιζέλος. Έγώ δέν αλλάζω γνώμη.

— Αλλάξε γνώμη, άρχηγέ, γιατί θά καίς !...

— Αδύνατον !...

Η φωτιά είχε φοντώσει για καλώς τώρα και τό σπίτι ήπαιετο να καή ! Μά ο Βενιζέλος δέν άλλαξε γνώμη.

Τότε οι αντίπαλοί του θαμιάσαν τη θέλησι και τό θάρος του και σβόσανε τη φωτιά μονάχοι τούς.

Κι' ο Βενιζέλος πέρασε άπάνω από τα άποκαΐδια και έφυγε, τραβώντας προς τό περσιόμενον του !...

Όταν κατ' τό 1913, μετά τη συνθήκη τού Βουκουρεστίου, επεδιόκη στην Ελλάδα και ένα μικρό τμήμα της Θράκης, τα Μπαλάν, ο βασιλεύς Κωνσταντίνος φώναζε χαρούμενος, σάν το έμαθε :

— Έτσι παίρνουμε και έναν άρχαίονα από τη Θράκη !...

Ο άειμνητος Θεόδωρος Δηληγιάννης, κάθε φορά που έρχόταν ή έουτή τού 'Αγίου 'Ιωάννη συνήθε ν' άρηγούη τό έξής ανέκδοτο :

— Ως πάντες γνωρίζετε, τού όνομα 'Ιωάννης είναι 'Εβραϊκό, ή δέ 'Ελληνική μετάφρασίς του είναι τό όνομα Θεόδωρος, διότι ο 'Ιωάννης 'Εβραϊστί σημαίνει ο 'Ε παρ' τού Θεού δορηθείς !... Έπειδή, λοιπόν, και ο πάππος μου ονομάζετο 'Ιωάννης, έπρεπε και έγω να λάβω τό όνομα τούτου, ως είδησαι γενικός παρ' ήμιν...

— Μά γιατί τότε, κύριε πρόεδρε, σάς μετάφρασαν τό όνομα ; τόν ρώτησε κάποιος.

Κι' ο Δηληγιάννης, χαρούμενος γιατί τού διόταν ή ευκαιρία να ξαναδιηγήρη τήν ιστορία ατή, εξήγησε :

— Ο πατήρ μου Πανάγος Δηληγιάννης είχε τήν φιλοδοξία εις τόν τόν του να δώση τό όνομα τού πατρός του 'Ιωάννου... Όντως, τό πρώτον τέκνον του γεννήθη άρρεν και ονομάσθη 'Ιωάννης, αλλά μετά τινος μήρας άποθνήσκει... Γεννάνται άρσένιον και ο δεύτερος υίός, βαπτίζεται με τό αυτό όνομα, και άποθνήσκει... Έρχεται τρίτον τέκνον, κόρη, ονομάζεται 'Ιωάννα, αλλά θνήσκει επίσης ολίγον μετά την βάπτισιν της... Τότε—διά να σταυρωθή τό θανάτω— εις εμέ, γεννηθέντα κατόπιν, έδόθη τό όνομα Θεόδωρος, άπερ είναι μετάφρασις τού 'Εβραϊκού 'Ιωάννης... Και ένεκα τού λόγου τούτου, οδείς έξ τών μελών της οικογενείας μας έφερε τό όνομα τού πάππου μας, ως είδησαι, έπανάλαβόν, έν 'Ελλάδι !...

Κάποτε ένας άπαιτητικώτατος ρουφετολόγος βουλεύτης ένοχώσε διαρκώς τόν Δηληγιάννη, πηγαίνοντας κάθε μερα στο ύποπτο του και ζητώντας τόν όλο και νέα ρουφετίνα.

Μιά ήμέρα όμως ο Δηληγιάννης έχασε την ύπομονή του και μόλις βγήκε από τό γραφείο του ο άπαιτητικός βουλεύτης, γύρισε στους φίλους του, που βουσκόντουσαν εκεί, και τούς ειπε :

— Ασφάλως ο κύριος όττος έσχημάτισε την πεποίθησιν ότι ή άπομνη περιουσία του περιλαμβάνει και τόν προϋπολογισμό τού κράτους !...

Ο Δηληγιάννης, όταν πρωτοήλθε στην Αθήνα, ήταν φουσανελλοφόρος, και διατήρησε τη φουσανελλά του κι' όταν άκόμη διωκόμηντε το 1843, για πρώτη φορά, γραφεύς στο ύποπτο τών Έσωτερικών.

Τό έθνικό αυτό ένδυμά του ήταν, μάλιστα, ή αΐτια, όποτε να τοποθετηθή άμέσως μετά τόν διωισμό τόν στο 'Εταιρία έξελέγγεως ατήσεων άγωνιστών τού 1821, για την άπονομή συντάξεων. Και τότε, γιατί σ' αυτό τό τμήμα όλο με τούς ένδοξους φουσανελλοφόρους άπομύχους είχε να κάνει. Στενωχωρήθηκε δέ, όταν μετά πάροδο ολίγων έτών, άναγκάστηκε να βγάλη τη φουσανελλά του και να φορέση τα 'Φφάρικα. Συνέθε δέ αυτό, γιατί στα 1851 τού έζωλεσαν από τό δικαίό του δύο καινούριες φουσανέλλες, κι' επειδή στοίχισε πολύ ή κατασκευή των, προτίμησε τα 'Φφάρικα.